

Posudek oponenta na bakalářskou práci Oldřicha Haška

Dopad rozšiřování Evropské unie na základní demografické ukazatele

Dvacáté století je mnohdy charakterizováno jako století změn. Ať už jde o dvě světové války, nové geopolitické uspořádání světa nebo nebývalý ekonomický a populační růst. Pro Evropu je takovou mimořádnou změnou nepochybně i integrace v podobě Evropské unie, kterou v současnosti tvoří dvacet sedm evropských zemí a další země o vstup usilují. Bakalářská práce Oldřicha Haška se zabývá zcela legitimní otázkou, jak postupný integrační proces v Evropě ovlivnil hodnoty vybraných demografických ukazatelů tohoto uskupení. Vzhledem k jednání o dalším rozšíření unie o Chorvatsko, bývalou jugoslávskou republiku Makedonie a Turecko jde i o velmi aktuální téma.

Předkládaná práce je tvořena se zahrnutím úvodu a závěru pěti kapitolami na padesáti osmi stranách. Úvodní kapitola představuje téma práce, její strukturu a definuje vybrané demografické ukazatele, ke kterým patří úhrnná plodnost, kojenecká úmrtnost a naděje dožití při narození. Vzhledem k cíli a požadovanému rozsahu práce jde o zcela dostatečné a relevantní ukazatele. Pozornost je v této kapitole věnována i zdrojům dat, ke kterým patří např. Eurostat, INED, ČSÚ nebo Human Fertility Database, aplikovaným metodám analýzy a specifikaci vybraných charakteristik deskriptivní statistiky. Jmenovitě jde o směrodatnou odchylku a variační koeficient. Snad jen diskuze k datovým zdrojům by mohla být o něco obsáhlejší, protože ne všechny databáze definují i tyto základní ukazatele stejně. Mimo uvedené je v kapitole zahrnuta i diskuze o případné aplikaci pokročilejších statistických metod, které však nemohou být z důvodu nesplněných předpokladů využity. Diskuze zahrnuje jak parametrické, tak neparametrické testy a svědčí nejen o nabytých znalostech diplomanta, ale i o komplikovanosti vybraného tématu a vhodnosti aplikace popsaných metod. Na tuto metodologickou kapitolu pak navazuje kapitola druhá, která se velmi podrobně věnuje historii rozšiřování Evropské unie. V sedmi podkapitolách jsou vyčerpávajícím způsobem popsány jak počátky evropské integrace, tak šest jednotlivých rozšíření. Třetí kapitola se pak zabývá vývojem vybraných demografických ukazatelů v Evropě v období 1960–2010. Diplomant s ohledem na proces rozšiřování a blízkost demografického chování Evropy rozčlenil na geografické oblasti: Sever, Jih, Východ a Západ. Pátá kapitola, která tvoří skoro polovinu textové části práce, prezentuje výsledky analýzy dopadu rozšíření Evropské unie na ukazatel úhrnné plodnosti, kojenecké úmrtnosti a naděje dožití při narození v období 1960–2010. V textu jsou formulovány jednotlivé hypotézy, které jsou konfrontovány s výsledky vizuální a statistické analýzy. V poslední páté kapitole jsou pak odpovídajícím způsobem formulovány závěry.

Až na drobná opomenutí ve formátování a nepřesných formulacích (např. str. 33 „hodnoty vypracované deskriptivní statistikou“) předkládaná bakalářská práce nemá zásadní nedostatky. Teoretická část práce poskytuje východiska pro empirickou část, přičemž autor řádně cituje použité zdroje a grafická úprava práce je velmi zdařilá. Snad jen uvedení zdroje u tabulek by vyžadovalo drobnou úpravu, neboť jen stěží lze uvěřit, že „Excel“ poskytuje uvedená data.

Bakalářskou práci Oldřicha Haška doporučuji k obhajobě.